Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő

KAV 2026/2027

Versenykiírás

A verseny célja a diákok anyanyelvi és irodalmi műveltségének gyarapítása; a vetélkedő elvárásrendszerében alapvető követelmény a három korosztálynak megfelelő anyanyelvi műveltség, kreativitás, beszédkészség és a két nagyobb korosztály esetében a magyar irodalomban, történelemben való tájékozottság. A nyelvi kérdések, feladatok kötődhetnek a verseny helyszínéhez, illetve valamely időszerű irodalmi, történelmi évfordulóhoz, de ez a tematika nem igényel kötelező bibliográfia alapján történő, külön felkészülést, hanem az anyanyelvi műveltséget mérő játékok, feladatok helyes megoldásából kerekedik ki, és a verseny kerete, zene, vetítés, képek, játékvezetői magyarázat teremti meg a sajátos hangulatát.

A rendezvény helyszíne 2027-ben: Nagykároly. Szervező, házigazda iskola: Vasile Lucaciu Általános Iskola.

A versenyt a Magyar Nyelv Napjai keretében az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége (AESZ), a Napsugár gyermeklap, a Szatmár Megyei Tanfelügyelőség, a nagykárolyi Vasile Lucaciu Általános Iskola szervezi, a szaktanfelügyelők és/vagy a módszertani körfelelősök, valamint az erre vállalkozó magyartanárok és tanítók segítségével.

A vetélkedőt három kategóriában szervezzük: kisiskolások, általános iskolások és középiskolások számára.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a **Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Verseny** V–VIII. és IX–XII. osztályosok kategóriája szerepel az Oktatási és Kutatási Minisztérium 2027. évi versenynaptárában, a nem támogatott versenyek sorában.

A IV. osztályosok versenye a nem támogatott regionális, iskolán kívüli programok sorában szerepel.

A verseny lebonyolítása:

A megmérettetés elsődleges színtere az a tanintézmény, amelyben a versenyzők tanulmányaikat végzik. Itt rendezik meg az iskolai fordulót. A továbbjutó csapatok számára indokolt esetben a megyei tanfelügyelőségek megszervezik a megyei selejtezőt.

A IV. osztályosok a Napsugár gyermeklap hét lapszámában (2026. szeptember – 2027. március) közölt anyanyelvi feladatok megoldásával gyűjthetik össze az országos döntőn való részvételhez szükséges pontszámot. Azokban a megyékben (Bihar, Hargita, Kolozs, Kovászna, Maros, Szatmár, Szilágy), ahol szerveznek anyanyelvi csapatversenyt, e verseny eredményét és a Napsugár-játék pontszámát összesítve dől el, hogy kik a továbbjutók.

Az általános iskolás és középiskolás csapatoknak adott határidőig, megadott témára egy pályamunkát kell elkészíteniük. Ezek értékelése alapján dönt az iskolai szakasz, vagy a megyei szakasz zsűrije a csapatok továbbjutásáról.

Az iskolai, megyei válogatást 2027. április 10-ig kell megszervezni.

Az országos vetélkedőn a IV–XII. osztályosok kategóriánként egy-egy csapattal vehetnek részt Arad, Bákó, Beszterce-Naszód, Bihar, Brassó, Fehér, Hargita, Hunyad, Kolozs, Kovászna, Máramaros, Maros, Szatmár, Szeben, Szilágy, Temes megyéből, valamint Bukarestből.

A csapatok összetétele: az országos döntőre küldött csapat 3 tagból áll.

Az egyes megyékben fennmaradt helyek az érdeklődés függvényében visszaoszthatók.

Az országos döntőre továbbjutó V–XII. osztályosok adatait (név, osztály, iskola, helység, megye, felkészítő tanár neve, pontszám), a kísérőtanár adatait a megyei szervezők 2027. április 10-ig az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége (AESZ) irodájába (cím: aesziroda@gmail.com) küldik el.

A IV. osztályosok megyei versenyének időpontjáról a szaktanfelügyelőknek 2027. március 20-áig kell tájékoztatniuk a Napsugár szerkesztőségét (zsigmondemese7@gmail.com). Ugyanerre a címre kérjük elküldeni az országos döntőre továbbjutók adatait (név, osztály, iskola, helység, megye), valamint a felkészítő-kísérő tanító adatait is.

Az országos vetélkedőre továbbjutók névsorát 2027. április 16-ig közöljük.

Az országos döntő helyszíne: Nagykároly. Időpontja: 2027. május 7–9.

Tematika:

A IV. osztályosok versenyének témája:

Szárnyim növének, s átröpültem
***A levegőt, a végtelent. (Petőfi Sándor)* – A tűz, a víz, a föld után ebben az évben a levegő, az ég, a szárnyalás lesz játékunk témája.**
Ez a téma csupán a feladatok keretét képezi, hangulatát adja majd meg, a csapatoknak a szokásos anyanyelvi játékokat kell gyakorolniuk, hogy korukhoz mérten legyen gazdag a szókincsük, ismerjenek sok közmondást, szólást, rokon értelmű szót, kifejezést, írjanak minél helyesebben, szeressenek és tudjanak alkotó módon gondolkodni, véleményüket megfogalmazni, csapatban játszani.

A verseny forgatókönyve 5 írásbeli nyelvi játékot, 1 szövegalkotási próbát, valamint egy otthon előkészített és a versenyen bemutatott jelenetet tartalmaz majd. Ez utóbbi egy népművészeti tárgy, népviselet vagy népszokás bemutatása szóval, énekkel, mozgással.

Ajánlott könyvészet a IV. osztály számára:

- A Napsugár gyermeklap Szólj, szám! rovata 2008-tól 2027-ig
- Zsigmond Emese: Értsünk a szóból. Szómesék, anyanyelvi feladatok, szójátékok, Napsugár Kiadó, Kolozsvár, 2024
- Szép „szerével". A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő 2001 és 2010 között lezajlott tíz országos döntőjének feladatsora, Napsugár Kiadó, Kolozsvár, 2016
- Szólj, szám! A Napsugár gyermeklap anyanyelvi feladatai 1998 októberétől 2007 decemberéig, Napsugár Kiadó, Kolozsvár, 2014

Az általános iskolások (V–VIII.) versenyének témája:

„Ég és föld között repülj velem, vezess át az életen, vigyél át a túlsó partra, igen." (Bódi László – Koncz Zsuzsa) – A tűz, a víz, a föld után ebben az évben a levegő, az ég, a szárnyalás lesz játékunk témája.

A diákoknak ismerniük kell az éggel, levegővel kapcsolatos szólásokat, állandó szókapcsolatokat, összetett szavakat, szinonimákat. Ezekhez kapcsolódnak majd a nyelvi játékok: szóegyenletek, szóösszetételek, képrejtvények, anagramma, zanza stb.

Bemutató:
A csapatok a versenyre egy 3-5 perces helyben előadott **dramatizálással** készüljenek, egy olyan témában, amely az éghez, szárnyaláshoz, szabadsághoz való ragaszkodást tükrözi. Lehet választani irodalmi témát, népdalokkal, akár táncjelenettel tűzdelve. A lényeg a gyerekek kreativitása, előadókészsége, őszintesége, és nem a technika vívmánya. Vissza a gyökerekhez! A Földet, az Eget, a Szabadságot nem a mesterséges intelligencia találta ki! Mi vagyunk a megtartói, Ti lesztek a bajnokai!
A versenyzőknek a témában való jártasságuk mellett bizonyítaniuk kell nyelvi kreativitásukat, írásbeli és szóbeli kifejezőkészségüket, korosztályuknak megfelelő anyanyelvi műveltségüket.

Könyvészet:
O. Nagy Gábor: Mi fán terem? Magyar szólásmondások eredete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1988 (a könyv több kiadást megért, bármelyik használható)
Nyelvi játékokkal kapcsolatos ajánlott könyvészet:
Forgács Róbert 2010. *Anya-nyelv-csavar*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
Forgács Róbert 2012. *Anya-nyelv-ész*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
Szőcsné Antal Irén 2016. *Anya-nyelv-búvár*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

A középiskolások (IX–XII.) versenyének témája:

„De fönn, barátom, ott fönn a derűs ég,
valami tiszta, fényes nagyszerűség,
reszketve és szilárdul, mint a hűség.” (Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség)

– A tűz, a víz, a föld után ebben az évben a levegő, az ég, a szárnyalás lesz játékunk témája.
A magyar néphagyományban a levegő és az ég nem csupán fizikai tér, hanem mélyen átlelkesített,
szakrális és mitologikus jelentéssel bíró világ. Az ég a tisztaság, az isteni rend és a felsőbb erők lakhelye, míg a levegő a láthatatlan szellemek, a mozgás és az emberi sorsot befolyásoló atmoszférikus jelenségek közege. De nemcsak a néphagyományban, hanem nyelvünkben, irodalmunkban és mindennapi életünknek alapfeltétele.
A diákoknak ismerniük kell az éggel, levegővel kapcsolatos szólásokat, állandó szókapcsolatokat, összetett szavakat, szinonimákat. Ezekhez kapcsolódnak majd a nyelvi játékok: szóegyenletek, szóösszetételek, képrejtvények, anagramma, zanza stb.

Bemutató:
A csapatok egy rövid, helyben előadott, a verseny témájával kapcsolatos dramatizálással készülnek, 3–5 perces terjedelemben. (A jelenetet a csapatok teljesen szabadon állítják össze, lehet benne ének, tánc stb., de valamilyen módon a levegőhöz, az éghez, a szárnyaláshoz kell kapcsolódnia.)

A versenyzőknek a témában való jártasságuk mellett bizonyítaniuk kell nyelvi kreativitásukat, írásbeli és szóbeli kifejezőkészségüket, korosztályuknak megfelelő anyanyelvi műveltségüket.

Javasolt szakirodalom:

O. Nagy Gábor: Mi fán terem? Magyar szólásmondások eredete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1988 (a könyv több kiadást megért, bármelyik használható)

Kálmán László: Mit csinál a levegő, ha nem leveg? https://www.nyest.hu/hirek/mit-csinal-a-levego-amikor-nem-leveg

Nyelvi játékokkal kapcsolatos ajánlott könyvészet:

Forgács Róbert 2010. *Anya-nyelv-csavar*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
Forgács Róbert 2012. *Anya-nyelv-ész*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
Szőcsné Antal Irén 2016. *Anya-nyelv-búvár*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.